

А. В. Сватъєв

доктор педагогічних наук,
професор кафедри фізичної культури і спорту
Запорізького національного університету

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Стаття присвячена пошуку можливих шляхів формування професійних знань, умінь майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту на основі інформаційно-комунікаційних технологій і засобів навчання.

У статті розглядаються проблеми підвищення якості освіти у сфері фізичної культури і спорту шляхом використання інформаційно-комунікаційних технологій, інтерактивних методів навчання, мультимедійних засобів, впровадження електронних засобів навчання, комп'ютерних навчальних програм. Зазначається, що тенденції розвитку суспільства вимагають невідкладного рішення проблеми випереджаючого розвитку системи освіти на основі інформаційних технологій, створення в країні єдиного освітнього інформаційного простору.

Аналіз науково-педагогічної літератури засвідчив, що в сучасних умовах розвитку освітньої сфери зростає інтерес вчених до інформаційних технологій, їх дидактичного потенціалу та можливостей застосування в галузі фізичного виховання і спорту. Показано, що застосування інформаційних технологій у цій галузі оптимізує навчальний процес, діяльність вчителя й учнів, сприяє якісному засвоєнню ними навчального матеріалу. Інформаційні технології вимагають від фахівців вказаної галузі підвищення їх загальної комунікативної та інформаційної культури, знань і вмінь застосовувати ці технології в професійній діяльності.

Шляхом здійснення теоретичного аналізу виділено основні питання, які стають предметом аналізу вчених. Серед них створення ступеневої системи підготовки фахівців із фізичної культури; розробка психологічних основ педагогічної майстерності вчителя фізичної культури; медико-біологічна підготовка фахівців фізичної культури і спорту; професійно-педагогічна підготовка спортивних педагогів; підготовка майбутнього вчителя до пошукової роботи; профорієнтаційна робота; використання національних традицій у системі підготовки вчителів з фізичного виховання.

Представлено напрями подальших досліджень – дидактичний аспект організації дистанційного навчання в системі підготовки фахівців у вищій фізкультурній освіті.

Ключові слова: технології, підготовка, виховання, спорт, методи, засоби, програми.

Постановка проблеми. Пріоритетом розвитку освіти в галузі фізичної культури та спорту є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують подальше вдосконалення навчально-виховного процесу, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. Комплексне застосування засобів нових інформаційних технологій навчання на сучасному етапі – це головна умова виховання молоді, здатної орієнтуватися в обставинах, що змінюються, адекватно діяти в навколишньому середовищі, аналізувати проблемні ситуації, які виникають, та знаходити раціональні засоби орієнтації в них.

Спрямованість навчання на використання інформаційних комп'ютерних технологій як високоефективного способу навчання не лише забезпечує підвищення рівня професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту, але й суттєво впливає на їхню мотиваційну сферу,

зумовлюючи формування пріоритетних професійних і навчально-пізнавальних мотивів навчання, які забезпечують успішність оволодіння професійними знаннями і вміннями. У зв'язку з цим використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій навчання варто розглядати як найважливіший складник фундаментальної підготовки кваліфікованого фахівця з фізичної культури та спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз педагогічної літератури засвідчує, що проблема професійної підготовки майбутнього фахівця і технологій навчання були предметом дослідження багатьох учених (А.М. Алексюк, І.М. Богданова, С.У. Гончаренко, Р.С. Гуревич, І.А. Зязюн, О.М. Пехоти, І.П. Підласого, Н.Ф. Тализіна, С.О. Сисоєва). Систему підготовки вчителя до використання інформаційних технологій в навчальному процесі запропонував і обґрунтував М.І. Жалдак. Проблеми використання інформаційних технологій (далі – ІТ) у навчальному процесі розгля-

далися у роботах О.І. Бугайова, Г.М. Гайдучка, С.У. Гончаренка, О.Ф. Кабардіна, Є.Ф. Коршака, Б.Ю. Миргородського, Б.Ш. Перкальскіна, М.М. Шахмаєва.

Нині існує чимало досліджень, присвячених застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) в галузі фізичної культури і спорту (В. Ашанін, Я. Белькасем, С. Єрмаков, Л. Іващенко, С. Канішевський, Ю. Човнюк, В. Крамських, Н. Наумова, І. Огірко, Е. Пирогова, Н. Страшко, Р. Раєвський, О. Скалій, Л. Сущенко, В. Шаповалова).

Дослідники запропонували широкий спектр комп'ютерних програм для багатьох напрямів фізичного виховання, які мають оздоровчу, навчальну, тренувальну спрямованість. Автори довели, що застосування ІТ у галузі фізичного виховання і спорту оптимізує навчальний процес, діяльність вчителя й учнів, сприяє якісному засвоєнню навчального матеріалу.

Аналіз науково-педагогічних джерел і проведене дослідження стану вивчення цієї проблеми свідчать про те, що проблема використання інформаційно-телекомунікаційних технологій у підготовці фахівців в галузі фізичної культури та спорту розроблені не досить. Робота виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи Запорізького національного університету.

Мета статті – визначення можливих шляхів формування професійних знань, умінь майбутніх фахівців з фізичної культури та спорту на основі інформаційно-комунікаційних технологій засобів навчання.

Виклад основного матеріалу. Пріоритетами державної політики України у розвитку освіти, як зазначають багато дослідників [1–3], є особистісна орієнтація освіти, розвиток системи неперервної освіти через забезпечення наступності змісту та координації освітньо-виховної діяльності на різних щаблях освіти, які функціонують як продовження попередніх і передбачають підготовку осіб для можливого переходу до наступних щаблів, інтеграція освіти в міжнародний освітній простір, суверенність прав особи у виборі навчального закладу, форми та рівня здобутої освіти та кваліфікації [4].

Україна чітко визначила орієнтир на входження в освітній простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог, наполегливо працює над практичним приєднанням до Болонського процесу, проте така інтеграція не має означати уніфікацію, адже надзвичайно важливо за будь-яких інтеграційних процесів українській освіті зберегти свою національну ідентичність та кращі здобутки вищої школи України [3].

Раніше інформатизація освіти розглядалася управлінськими структурами і професійним

співтовариством здебільшого як суто технічне завдання. Під нею насамперед розумілося постачання комп'ютерів, підключення до інтернету, викладання курсу інформатики. Інформатизація не пов'язувалася безпосередньо з оновленням змісту, методів і організаційних форм навчання, досягненням нових навчальних результатів, модернізацією усіх сторін життя загальноосвітньої школи, використанням комп'ютера у викладанні навчальних предметів.

На міжнародному просторі завдяки створенню освітніх мереж, засобів дистанційної освіти, діяльності відомих міжнародних організацій, зокрема Європейського Союзу, Ради Європи, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ОЕСР, внеску таких країн як Велика Британія, США, Франція, Німеччина, учні, студенти, освітяни користуються сучасними бібліотеками, отримують та обмінюються інформацією на міжконтинентальному просторі, навчаються, підвищують фахову кваліфікацію, здійснюють моніторинг якості освіти, беруть участь у різноманітних програмах і проектах.

У загальному контексті оновлення педагогічних технологій в освітній сфері важливими та цікавими є такі проблеми як запровадження дистанційної освіти як в Україні, так і за кордоном, застосування новітніх інструментів вимірювання якості освіти засобами ІКТ. Нині українська освіта відчуває нагальну потребу в розробці та запровадженні ІКТ відповідно кращих світових зразків, що є запорукою вагомому внеску в розвиток стабільності та прогресу вітчизняного суспільства. Не менш актуальним для української освіти є практичний досвід вітчизняних педагогів у галузі впровадження сучасних засобів навчання в навчально-виховний процес. Саме тому створення та функціонування інформаційного освітнього середовища засобами ІКТ є важливою сферою, яка нині потребує особливих зусиль з боку освітян-науковців і практиків [5].

Використання під час викладання навчальних дисциплін нових інформаційних технологій є одним із напрямів інформатизації освіти і сприяє формуванню інформаційної культури як складника професійної культури фахівця, формуванню таких професійно значущих якостей як професійна компетентність, мобільність, гнучкість, самостійність. Інформаційні технології відкривають доступ до інформації, тобто дають зовсім нові можливості для знаходження професійних знань, творчості. Використання в навчальному процесі інформаційно-комунікаційних технологій сприяє його інтенсифікації. Творче використання інформаційних технологій у викладанні навчальних дисциплін ґрунтується на інтеграції педагогічних і інформаційних технологій [6].

Інформаційно-комунікаційні технології можна застосовувати як засоби навчання; засоби, які

вдосконалюють процес викладання; інструмент пізнання навколишньої дійсності і самопізнання; засоби розвитку особистості того, кого навчають; об'єкт вивчення в межах засвоєння курсу інформатики; інформаційно-методичне забезпечення й управління навчально-виховним процесом; засоби комунікації; засоби автоматизації процесу обробки результатів експерименту і управління; засоби автоматизації процесів контролю і корегування результатів навчальної діяльності, тестування і психодіагностики; засоби організації інтелектуального дозвілля.

Інформаційно-комунікаційні технології дозволяють будувати процес навчання таким чином, що у зміст навчання включається вивчення стратегій розв'язування задач, у тому числі творчих; забезпечується аналіз і засвоєння студентом (учнем) власної діяльності; зміст професійного навчання будується з урахуванням реальних виробничих процесів.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій призводить до суттєвих змін у методах і організаційних формах навчання. На теоретичному рівні виявлено чотири групи умов ефективності використання комп'ютера в навчально-виховному процесі: умови, які забезпечують формування соціальної і пізнавальної активності як ключових особистісних характеристик студента в умовах широкого використання ІКТ; варіативність програм, доступ до баз даних (інформації), вибір програм, вибір видів діяльності на рівні школи; умови, які забезпечують розвиток самостійності молодшої людини: діалоговий характер програм, наявність кінцевого результату (в предметній формі), результати на проміжних стадіях навчання, варіативність мов і виконавців програм; умови, які забезпечують розвиток здатності до самореалізації: інтелектуальна продуктивна праця, визначення адресата навчальних програм (користувач або програміст); умови, які забезпечують гармонійну індивідуальність особистості студента; співвідношення образного і логічного компонентів у програмах, співвідношення емоційного і раціонального в педагогічній організації комп'ютеризованого навчання, співвідношення рівня пізнавальної потреби та можливостей її реалізації [7].

П.І. Сікорський визначає такі основні напрями діяльності використання комп'ютерної техніки і комп'ютерних технологій у вищих закладах освіти: комп'ютеризація навчальних закладів; організація вивчення комп'ютерних навчальних дисциплін засобами комп'ютерних технологій; використання комп'ютерів під час проведення лабораторних і практичних робіт, виконання графічних побудов; фрагментарне використання комп'ютерів під час читання лекцій, проведення семінарських занять (узагальнюючі таблиці, схеми, рисунки тощо);

комп'ютеризація контрольних зрізів (індивідуалізація та автоматизація перевірки); розробка електронних текстів лекцій, семінарських і практичних занять, поступовий перехід від механічного записування студентами лекційного матеріалу до організації його сприймання і осмислення, використовуючи готові тексти; психолого-педагогічне обґрунтування суті комп'ютерних технологій навчання, особливостей їх застосування під час організації засвоєння різних навчальних дисциплін; напрацювання навчально-методичного програмного забезпечення для засвоєння знань, пріоритетне використання комп'ютерних технологій для поліпшення ефективності вивчення іноземних мов; психолого-педагогічне і технічне забезпечення застосування комп'ютерних технологій для дистанційного навчання; комп'ютеризація бібліотечної справи, вільний пошук інформації за допомогою інтернету [8].

Практично усі дослідники доходять єдиного висновку про високу ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Чому ж комп'ютерне навчання в умовах вищої освіти усе ще не функціонує на належному рівні? Можна назвати низку причин. Насамперед це причини організаційно-економічні: недостатня оснащеність навчальних закладів комп'ютерною технікою в потрібній кількості й на належному рівні; відсутність педагогічних програмних засобів; недостатня увага до проблеми використання комп'ютера в навчальному процесі, але це причини й організаційно-методичні. Не можливо освоювати комп'ютерні технології навчання, не маючи певного запасу психолого-педагогічних знань [6].

Водночас практично відсутнє педагогічно-обґрунтоване методичне забезпечення навчального процесу, орієнтоване на системне використання засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Не досить навчально-методичної літератури для вчителів, навчальних посібників для студентів вищих педагогічних закладів, які б розкривали напрями і можливості використання сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій під час вивчення навчальних предметів [9].

У пошуку нових підходів до організації системи професійної підготовки майбутніх фахівців актуальною є проблема розробки підходів і прийомів навчання і самоосвіти, які забезпечували б можливість неперервного оновлення знань і досвіду використання інформаційних технологій суб'єктами навчального процесу. Надзвичайно необхідним є створення інформаційно-навчального середовища навчального закладу.

Перспектива масової комп'ютеризації навчальних закладів, яка наближається, створює необхідність цілеспрямованої роботи в цій сфері: потрібні

глибокі й різнобічні дослідження процесу навчання дисциплін з урахуванням доцільності й ефективності впровадження персональних комп'ютерів; детальна розробка конкретних методик, створення принципово нової моделі усього процесу навчання.

Підвищення якості світи в галузі фізичної культури і спорту, забезпечення її мобільності, привабливості, конкурентоспроможності на ринку праці вимагає подальшого вдосконалення організації навчального процесу у вищих навчальних закладах на засадах гуманності, особистісно-орієнтованої педагогіки, розвитку і саморозвитку студентів і передбачає використання інформаційно-комп'ютерних технологій, інтерактивних методів навчання і мультимедійних засобів; впровадження електронних засобів навчання (підручників, посібників, каталогів, словників), комп'ютерних навчальних програм.

Інформатизація професійної фізкультурної освіти висуває нові вимоги до професійних якостей і рівня підготовки фахівців. Оволодіння сучасними інформаційними технологіями стає одним із основних компонентів професійної підготовки будь-якого фахівця, у тому числі і в області фізичної культури і спорту, що вимагає розробки і впровадження в навчальний процес вищої фізкультурної освіти, професійно-орієнтованих програм і курсів, спрямованих на оволодіння основами необхідних знань і накопичення особистого досвіду їх використання у своїй професійній діяльності.

Комп'ютерні технології як частина інформаційних технологій дозволяють сформулювати принципово новий стиль роботи, який дозволяє ефективніше розкривати творчі можливості і інтелектуальний потенціал людини. Застосування комп'ютерних програм в освітньому процесі сприяє розвитку теоретичної і практичної думки того, хто навчається. У зв'язку з цим викликають певний науковий інтерес питання розвитку теорії і практики використання комп'ютерних технологій в освітньому процесі.

При реалізації проектів використання інформаційних та телекомунікаційних технологій як засобу підвищення ефективності навчального процесу, зокрема програмованого навчання фізичного виховання, виникають такі труднощі організаційного та технічного спрямування: відсутність відповідних методичних і навчальних матеріалів, недостатній досвід роботи з комп'ютером, мережею Інтернет та електронною поштою у викладацького складу, труднощі з включенням такого плану занять до навчального плану, тобто ті проблеми, які слід невідкладно вирішити.

Безповоротні зміни на всіх рівнях технології та суспільства вимагають нових підходів у галузі освіти. Телекомунікаційні технології, володіючи

потенціалом глобальної інтерактивності навчання в процесі сумісної діяльності та необмеженої можливості і продовження навчання протягом усього життя, є частиною нової структури освіти. Така структура надає великого значення міжнародній співпраці, відкриває нові можливості для роботи, навчання та вирішення різних проблем.

Інформація в галузі фізичної культури і спорту знаходиться на стадії становлення. Сучасний стан процесу навчання у вищих фізичної культури припускає дослідження нових форм і методик побудов навчального заняття. Одним із перспективних напрямів модернізації навчального процесу вважається використання комп'ютерних автоматизованих комплексів навчання. Результати їх досліджень багатьма науковцями засвідчили, що рівень розвитку пізнавальних та інтелектуальних здібностей у студентів-спортсменів залежить від використання викладачем дидактичних засобів і методів, адекватних адаптивним можливостям організму.

Ефективність навчального процесу несумісна з перевантаженням психічної діяльності його учасників. Застосування комп'ютерної техніки з дотриманням зазначених вимог здатне значно підвищити продуктивність праці учасників педагогічної діяльності за рахунок високоякісної передачі навчального матеріалу, концентрації уваги на вузлових моментах навчального матеріалу і зменшити непродуктивні втрати сил та часу на пошук, обробку, сприймання і засвоєння інформації. Тісна залежність результатів їх вирішення від практичної діяльності у цій сфері становить специфіку спортивної науки. Постійне збільшення обсягів наукових досліджень, розширення їх тематики і гостра необхідність швидкого впровадження їх результатів у практику підвищують вимоги до забезпечення наукового інформування фахівців галузі. Наукові дослідження галузі (організаційні, теоретичні, експериментальні) становлять самостійний напрям – інформаційний.

Інформаційне забезпечення фахівців галузі фізичної культури і спорту насамперед передбачає надання вичерпної інформації, яка відображає методологічні принципи, методи наукових досліджень. Серед завдань інформаційного забезпечення – комплектування, обробка, збереження, пошук та розповсюдження наукової інформації. Інформація в галузі фізичної культури і спорту перебуває на стадії становлення. Знання структури інформації, її функцій, питань комплектування бібліотечного фонду джерелами інформації, видів доведення її до користувача дозволить фахівцям галузі краще використовувати можливості бібліотечних послуг.

Наукова інформація галузі зберігається в багатьох джерелах: книгах, монографіях, науково-методичних розробках з проблем розвитку

галузі. Знання джерел наукових досліджень, можливість використовувати ці дослідження на практиці – необхідні умови інформаційного забезпечення науковців галузі. Для того, щоб вирішувати теоретичні, практичні завдання, вони повинні володіти відповідною інформацією.

Нині одним із головних недоліків інформаційного забезпечення науковців галузі фізичної культури і спорту є відсутність галузевої узагальненої бази даних інформації. Це призводить до того, що фахівці галузі інколи не знають сучасних наукових досліджень з тих чи інших аспектів галузі, багато досліджень не знаходять практичного застосування.

Необхідність удосконалення знань, постійного розширення обсягу науково-дослідних робіт, підвищення професійного рівня фахівців збільшує потребу в науково-обґрунтованому пошуку інформації, у якій відображається сучасний рівень досягнень науки про спорт. Підвищення дієвості інформації, посилення її ролі як чинника наукового управління фізичною культурою та спортом залежить від того, як вона накопичується, обробляється, аналізується та надається користувачам.

Ефективний процес інформаційного забезпечення має будуватися на сучасних досягненнях інформатики, інформаційних технологій, на використанні сучасних інформаційних форм та методів. Вирішити основні завдання інформаційного забезпечення науковців галузі, зокрема донести інформацію до практичних споживачів, а також забезпечити нею навчально-тренувальний процес мають спеціалізовані бібліотеки ВНЗ [10].

Результати теоретичного аналізу досліджуваної проблеми свідчать про активізацію інтересу вітчизняних дослідників до проблем підготовки фахівців з фізичної культури і спорту. Основні питання, які стають предметом аналізу науковців, – створення ступеневої системи підготовки фахівців із фізичної культури; розробка психологічних основ педагогічної майстерності вчителя фізичної культури; медико-біологічна підготовка фахівців фізичної культури і спорту; професійно-педагогічна підготовка спортивних педагогів; підготовка майбутнього вчителя до пошукової роботи; профорієнтаційна робота; використання національних традицій у системі підготовки вчителів із фізичного виховання.

Специфіка вишів фізичної культури полягає в тому, що значну частину студентів складають діючі спортсмени. Здобуття ними вищої освіти дуже проблематичне внаслідок специфіки їхньої професійної діяльності і віддаленості від центрів навчання. Розвиток системи дистанційного навчання, одним із основних принципів якого є відкритий освітній простір, дозволяє вирішити задачу залучення величезної кількості спортсме-

нів в освітній процес і тим самим відповісти на другий принцип: освіта як відповідальність перед суспільством, освіта для розвитку особи і навчання протягом усього життя; громадянськість як короткострокова, так і довгострокова соціальна доцільність.

Дистанційне навчання, яке поєднує у собі переваги комп'ютерних і телекомунікаційних систем, що швидко розвиваються, висувається на передні позиції масової освітньої діяльності. Його необхідність в освітній сфері фізичної культури і спорту не викликає заперечень, оскільки майже всі діючі спортсмени-студенти вчаться за індивідуальними планами внаслідок неможливості поєднання активної спортивної діяльності і відвідин навчального закладу. Для них дистанційне навчання, особливо з теоретичних дисциплін і предметів за вибором, а також очікуваний перехід на систему кредитів в освітньому стандарті є єдиною можливістю здобути базову освіту за допомогою нових інформаційних технологій.

Фахівці галузі фізичної культури і спорту працюють в умовах постійного розширення інформаційного середовища, адже спортивна наука безупинно розвивається. Проблеми інформаційного забезпечення галузі є актуальними: швидко зростає кількість інформаційних продуктів, внаслідок чого збільшується цінність інформаційних послуг, результатом яких є миттєва доступність наукових, навчальних і довідкових матеріалів, що дозволяє фахівцям опиратися у своїй практиці на найбільш сучасну науково-обґрунтовану інформацію.

Дуже часто, намагаючись самостійно знайти потрібну інформацію, науковці галузі стикаються з проблемою її розгалуженості, розрізненості, поганої каталогізації, а інколи й відсутності. Тому виявити необхідні першоджерела важко, користування ними із вказаних вище причин ускладнене, особливо за такої практики надання доступу, яка існує нині.

Створення нової конкурентної інформаційної індустрії висуває нові вимоги як до системи інформаційного забезпечення, так і до інформації. Частковим вирішенням проблеми є звернення до світових інформаційних систем. У мережі Інтернет наукова інформація з питань фізичної культури і спорту на сайтах ВНЗ України практично відсутня. Інформація галузі наявна тільки на сайті Національної бібліотеки України ім. Вернадського у вигляді повнотекстової бази даних авторефератів із фізичної культури і спорту; електронний каталог бібліотеки містить коротку інформацію про спортивні видання, які зберігаються у фондах бібліотеки.

Впровадження сучасних технологій у навчальний процес відбувається за такою моделлю: етап підготовки – визначається тема та здійснюється пошук інформації, яка сприяє розвитку пізнаваль-

ної та професійної мотивації; етап відбору інформації – відбувається визначення вміня працювати з першоджерелами, аналізується потрібна інформація, синтезується, відбирається та обробляється; етап оформлення – завершення роботи.

Навчальна інформація – це певна система, яку студент повинен сприйняти і засвоїти. Основними компонентами моделі є конкретні знання, вміня та навички, які забезпечують високоефективне функціонування системи освіти. Нові інформаційні технології висувають підвищені вимоги до якості роботи і рівня кваліфікації педагогічних працівників і керівників професійних навчальних закладів. Прогрес у цьому напрямі здебільшого визначається рівнем підготовки викладачів спеціальних дисциплін, педагогів професійного навчання, майстрів виробничого навчання. Тенденції розвитку суспільства вимагають невідкладного вирішення проблеми випереджувального розвитку системи освіти на основі інформаційних технологій, створення у країні єдиного освітнього інформаційного середовища. Інформатизація передбачає істотну зміну змісту, методів і організаційних форм освіти.

Висновки і пропозиції. Аналіз науково-педагогічної літератури з проблеми дослідження свідчить, що в сучасних умовах розвитку освітньої сфери зростає інтерес вчених до інформаційних технологій, їх дидактичного потенціалу та можливостей застосування в галузі фізичного виховання і спорту. Застосування інформаційних технологій у цій галузі оптимізує навчальний процес, діяльність вчителя й учнів, сприяє якісному засвоєнню ними навчального матеріалу. Інформаційні технології вимагають від фахівців вказаної галузі підвищення їх загальної комунікативної та інформаційної культури, знань і вмінь застосовувати ці технології у професійній діяльності.

Напрямок подальших досліджень – дидактичний аспект організації дистанційного навчання в системі підготовки фахівців у вищій фізкультурній освіті.

Список використаної літератури:

1. Постанова КМУ «Про затвердження Державної програми «Інформаційні та комунікаційні тех-

нології в освіті і науці на 2006-2010 роки» від 7 грудня 2005 року № 1153.

2. Постанова Верховної Ради України «Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 2006-2008 роки» № 3075-IV від 4 листопада 2005 року.
3. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Плану дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції у європейське і світове освітнє співтовариство на період до 2010 року» від 13.07.2007 № 612.
4. Сподін Л.А. Освіта як детермінанта розвитку особистості. *Науковий вісник Національного аграрного університету*. 2005. № 90. С. 252–256.
5. Биков В.Ю., Чепурна Н.М., Саух В.М. Інформатизація регіональної системи освіти: загальний опис і основні компоненти реалізації. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. № 3. 2006. С. 3–6.
6. Щербак О. Підготовка педагогів професійного навчання до творчого використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наукових праць. Київ-Вінниця, 2006. С. 14–20.
7. Роберт І.В., Самойленко П.І. Информационные технологии в науке и образовании. М., 1998. 176 с.
8. Сікорський П.І. До питання про поняття комп'ютерних технологій навчання. *Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи* : зб. наук. праць. Львів : ЛДУ БЖД, 2006. С. 601.
9. Снігур О.А. Новітні інформаційні технології у професійній підготовці майбутнього педагога. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. праць. Київ-Вінниця, 2006. С. 458.
10. Свістельник І.Р. До питання інформаційного забезпечення науковців галузі фізичної культури і спорту. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. 2002. № 20. С. 51–56.

Svatiev A. Formation of professional competence of future specialists in physical culture and sports based on the use of information and communication technologies

The article considers the problem of improving the quality of education in the field of physical culture and sports through the use of information and communication technologies, interactive methods of learning, multimedia means, introduction of e-learning, computer-based training programs, and noted that the trends of development of society are the most urgent problems of priority development of the education system on the basis of information technologies, creation of the uniform educational information space.

This article aims at identifying possible ways of formation of professional knowledge, skills of future experts in physical culture and sport on the basis of information and communication technologies and learning tools. Analysis of scientific pedagogical literature on the problem of the study shows that in modern conditions of development of the education sector there is an increasing interest of scientists in information technology, their didactic potential and application possibilities in the field of physical education and sport.

At the same time, the analysis of the scientific-pedagogical sources and the study status of the study of this problem suggests that the problem of use of information and telecommunication technologies in training specialists in the field of physical culture and sport is not sufficiently developed. Use in the teaching of new information technologies is one of the directions of Informatization of education and, along with that promotes the formation of information culture as an integral part of the professional culture of a specialist, the formation of such professionally important qualities as professional competence, mobility, flexibility, independence.

Information technologies provide access to information, that is, give absolutely new opportunities for gaining professional knowledge, creativity. Use in educational process of information and communication technologies contribute to its intensification. The application of information technologies in the industry and optimizes the learning process, the activities of teachers and students contributes to the quality of mastering of educational material. Information technologies require the professionals in the industry, improving their overall communication and information culture, knowledge and skills to apply these technologies in their professional activities.

The direction for future research – didactic aspect of distance learning in the system of training specialists in higher physical education.

Key words: *technologies, preparation, education, sport, methods, tools, programs.*